

Offentliggjort første gang i *Grundtvigs Værker* version 1.2, maj 2013

Ændret i version 1.20, november 2022

Denne pdf er en læseversion af værket uden kommentarer. Værket findes digitalt med punktkommentarer, indledning, tekstredigering og faksimiler på www.grundtvigsværker.dk

Ændret i version 1.20, november 2022

Tekstkilder

A *Førstetrykket*, 1810 (SJ: 143)

Andre udgaver

US *Udvalgte Skrifter* 2

Teksten er etableret af Holger Berg

Punktkommentarer, indledning og tekstredigering er skrevet af Holger Berg, redigeret af Klaus Nielsen og Henrik Yde

Tilsyn ved punktkommentarer og indledning dr.phil. Johnny Kondrup

PDF ved Kim Steen Ravn

Copyright: *Grundtvigs Værker* 2024

[[A:1] |US:21

Er Nordens Forening ønskelig?

Et Ord

til det svenske Folk

af

Grundtvig.

Kjøbenhavn,

1810.

Trykt hos Andreas Seidelin,
store Kannikestræde No. 46.

[A:2] |US:22 – – Feindlich ist die Welt
Und falsch gesinnt! Es liebt einjeder nur
Sich selbst, unsicher, los und wandelbar
Sind alle Bande, die das leichte Glück
Geflochten – Laune lösst, was Laune knüpfte –
Nur die *Natur* ist redlich! Sie allein
Liegt an dem ewgen Ankergrunde fest,
Wenn alles andre auf den sturmbewegten Wellen
Des Lebens unstät treibt. – – –
Wohl dem, dem die Geburt den Bruder gab,
Ihm kann das Glück nicht geben! Anerschaffen
Ist ihm der Freund, und gegen eine Welt
Voll Kriegs und Truges steht er zweifach da!

Schiller .

[A:3]

Underligt maa det vel klinge, naar man spørger, om det er ønskeligt, at Sødskende bo tilsammen i Kærlighed og væрге deres Odel med forenet Størke, allermest naar falske Venner og haarde Fiender ere mange. Imidlertid, mangan Forening mellem Lande kan synes ønskelig, uden at være det: Naturen kan have reist en Væg imellem dem, som Konsten forgæves vilde søge at nedbryde, eller Omstændighederne kunne føie det saa, at Foreningen ei blev som den mellem Mand og Kvinde, men som mellem Herre og Træl. Vover Nogen at tilraade en saadan, er han enten en indskrænket Daare, eller usle Hensyn have hos ham overvundet den dybe Agtelse for de adskillige Former, un|A:4der hvilke Menneskeaaanden stræber at yttre og udvikle sig. Raadføre vi os med Historien, da kan den ikke andet end svare os, at hin Forening i Kalmar var en saadan, og tilgivelig er Frygten hos den mindre Kyndige, som troer at det stedse saa maa være. Pligt er det derimod, Pligt mod det trefoldige Nord, for Hver den som tiltroer sig et klarere Syn, at gøre alt hvad han mægter for at udrydde en Frygt, der er det eneste som kan hindre et saa ønskeligt Værk. Ei staar jeg paa et Trin i Samfundet, som forudsætter Kundskab om Staternes Forholde, og ei har jeg et Navn, som kan indgyde Tillid, men jeg vil ei heller sige noget Nyt, som Man skal tro paa mit Ord, ikkun det som Alle kan se og vide, men som vel ei Faa, drevne af lav Egennytte og Misundelse af Nordens Held, kunde faa isinde at |US:23tilhulle eller omdreie, kun det vil jeg stræbe at fremstille klart, og lade det retfærdiggøre mit Hjertes varme Ønske.

Troen og Sproget ere de tvende gyldne Kæder, som binde Menneskesjælen til Alt hvad der maa være den helligt og dyrebart; thi ved hin staar den i Samfund med sit guddommelige Udspring, og ved dette sammensmeltes den med beslægtede Aander. At den Form, begge antage i Landene ei er |A:5|Tilfældets Værk, men, som Plantens Blomst, udviklet af hvert Folks eiendommelige Liv, derom tvivler kun den, hvis Liv ei rager ud over det nærværende Øieblik, og hvis Øie stedse hvilede paa Tingenes Overflade; for hvem Historien og Menneskeaaanden ere lige fremmede. Naar derfor Lande forenes, som heri ere forskellige, da maa de enten i hver Time staa færdige til Afsked, eller, skulle de sammenvoxe, maa det enes Liv myrdes med dets Tro og Sprog. Hvo som fulgte det romerske Uhyre paa sin graadige Vandring, da det opslugede Nationerne, vil ei tvivle om det Sidste, og om det Første kan selv Nutiden overtøye os. Men ligesaavist som dette er, saa vist er det ogsaa, at Folkefærd, som have Sprog og Tro tilfælles, ere af Naturen bestemte til at vorde Eet, ja at de først ved en saadan Forening kunne naa den Grad af Udvikling og Størke, som giver dem fuld Rang mellem Nationerne. Nu vide vi Alle, at ligesom det hele Nord fordum bøiede sig for de samme Guder i Upsals Tempel, saaledes knæler det ogsaa nu i Templerne for den samme Kristus, ja dyrker ham paa samme Maade, at ligesom vore Fædre kun havde eet Navn paa Nordens Tungemaal, saaledes vise vi i Gerningen, at vi endnu anse det |A:6|for eet, thi med hvilket som helst vi kunne, fare vi trøstigt gennem Landene. Saa vil det end være, naar vi forenes. I Skrift derimod vil enten Norsk og Svensk og Dansk atter sammensmelte i eet, eller den Mundart vil seire, hvori det Herligste frembringes: hvilken dette skal vorde, vide vi ei, men kappes ville vi, som det sømmer sig for Mænd i Nord. Saameget er altid vist, at reise der sig Aander i Norden, som fortjene at høres paa Fjeld og i Dal, da skal efter Foreningen ei mere som hidtil det Udvortes dæmpe Røsten, men høit skal den lyde og Udlændingen skal nødes til at lytte, istedenfor at smile.

Har nu Naturen saaledes, som det synes, befalet Nordens Forening, da maa vi vel med Forundring spørge hvi den dog forhaledes i de lange Tider, hvi den mislykkedes, da Prøven engang fordum gjordes? At gennemvandre den lange, vistnok tiltrækkende men hartad ubanede Vei, hvorpaa et tilfredsstillende Svar ene kan findes, tillader hverken Tiden eller Rummet |US:24|her; kun paa den kalmarske Forening ville vi kaste et Blik, for paa eengang at se, baade at den maatte mislykkes, og at den virkende Aarsag nu er forsvunden. I det fjortende Aarhundredes Morgenrøde laa Danmark |A:7|og Norrig udmattede af et langt daadfuldt Liv, ei engang mægtige til at frede deres egne Kyster, eller kue en oprørsk Lehnsmand, uden Handel og Skibe, Hansestædernes gældbundne Svende. Sverrig derimod stod da i sin raske Ynglingsalder, havde ei

taget synderlig Del selv i Nordens Kampe, følte de ungdommelige Kræfter gære i sig, og havde ingen Nabo det kunde frygte. Hvad skulde da bevæge det til at ønske en Forening med hvilket Folk det end var, hvad var mere latterligt, end om det havde ladet sig rolig binde til de svage Oldinge? Nu derimod er alt anderledes: ogsaa Sverrig har nu spillet sin Ungdomsrolle, og spillet den saaledes, at det dristig kan sætte sine Idrætter ved Siden af sine Frænders; disse have imidlertid hvilet, stundom sovet, og ligesom ventet paa deres Frænde før de vilde begynde et nyt Tidsrum af deres Liv. Norriges Opvaagning have vi seet og se daglig, Danmark høre vi qvæde en lystelig Morgensang og hvem kan tro, det, efterat have sjunget, vil igen gaa til Hvile istedenfor til Daad? De Opvaagnede skue trindt sig paa de store Magter som ere opvoksne paa Sø og paa Land, og skønne lettelig at sand Uafhængighed kun er at vente da, naar det hele Norden, forenet, staar som Een. |A:8| Maa Sverrig ikke føle det Samme og det derpaa grundede Ønske? Kunde det ogsaa være blindt for Herligheden af det høiere Liv, som vinker i det Fjerne, kunde det endog være døvt mod Brødres kaldende Stemme, da maatte det dog høre og se de Spaadomme og Varselstegn som true med Undergang. Mod Østen, hvor fordem raa Horder fristede et kummerligt Liv, har reist sig en Stat, mægtig og frygtelig, og kan vel Sverrig vente at den botniske Bugt vil i Fremtiden være en fastere Grændse end den finske var? Vist eier Sverrig Kraft, men neppe saamegen, som udfordredes til i Længden at bortvelte en saa uhyre Masse, og hændte det sig, at Danmarks og Norriges Konge engang forbandt sig med Ruslands Keiser, da tillagde Man det svenske Navn den største Hæder ved at sige, Kampen blev tvivlsom. Langt være det fra mig at ansee saadanne politiske Hensyn for de Drivefjedre, der skulde bestemme Nationernes Ædle til Forening, thi den som udsprang heraf kunde hverken være fuld eller fast, men jeg anfører det kun, for at sætte Stillingens Forandring i Lys, og for at gøre opmærksom paa, hvorledes Historiens usynlige Aand, denne store Kunstner, som |US:25| aldrig opgiver det Maal han engang satte sig, har |A:9| under Tidsløbet vidst at forberede det ligesaa store, som glimrende Skuespil, da Broderfolkene, drevne af indbyrdes Kærlighed og Høiagtelse synke i hinandens Favn og smile ved Erkendelsen af at den gensidige Trang til hinanden først udvortes maatte vise sig, før den indvortes ret kunne føles. At opregne alle de Fordele for Hverdagslivets Sysler, som sandsynligen vilde udspringe af Foreningen, overstiger langt min Evne, og hvortil skulde det ogsaa nytte, da de jo dels ere tvivlsomme, dels jo ei engang alle tilsammentagne kunde retfærdiggøre nogen anden Forening end den elendige, brøstfældige som bygges paa lav Egennytt og Vindesyge. Ligesaalidt vil jeg inklade mig i en vidtløftig Undersøgelse om, hvorvidt Statsforfatningens Adskillighed kunde fraraade en Forening; thi jeg for min Del er fast overbevist om, at

ethvert Folk har og beholder den Del i Regeringen, det fortjener, og Ungarns Eksempel under Josef den Anden , siger det jo høit til den hele Nutid, at selv en mægtig Første ei har Magt til at kuldkaſte et Lands Forfatning ſaalænge den er mer end Skygge.

Sverrigs Mænd! ei veed jeg om diſſe Blade nogensinde komme for eders Øine, men dog vil jeg tale ſom om jeg ſtod i eders Midte, ſom Den, der |A:10|ei kan ſøge eller have nogen Fordel af at tale, men hvis varmeste Ønſke og lyſeſte Haab er Nordens Forening, fordi han troer det er Nordens Held. Ved Sagas Haand har jeg gennemvandret de forbigangne Tider, min Sjæl jublede og mit Øie luede ved hver Bedrift, ſom skinnede i Norden; mit Hjerte ſkjalv og min Taare randt ved hvert Slag ſom rammede Nordens Kraft, hver Sky, ſom hyllede dets Sol, thi ikkun det, det hele ſtolte Land, ſom ſtrækker ſig fra Finnebo til Jotlands Grændſe, ei Danmark eller Norrig eller Sverrig ene er mit Fædreland. Jeg ſaae i Kalmar Kæden, ſom ſkulde evindeligt ſammenbinde Nord, men glædes kunde jeg ikke, uden fordi jeg i Salen hørte Sagas hviskende Spaadom om de kommende Tider, thi jeg ſaae, at denne Kæde var en Lænke, hvori de ſyge, udmattede Sødskende vilde binde Gautur, deres djærve Broder. Lænken ſønderbrød han, ſom han maatte, og paa hans ſtolte Vandring under Vaſabanneret fulgte jeg ham med Beundring og Gammen; jeg fulgte ham ind i Tyſcklands Midte og ſaae ham ſtande kraftelig, ſom Himlens stærke Kæmpe; jeg fulgte ham, ja, hvi ſkulde jeg dølge det? ſkiøndt mit Hjerte blødte, fulgte jeg ham villig paa hans Kæmpefærd over de froſne Bølger til |A:11| Axelſtads Volde. Dog, Tiderne fremlede, jeg ſaae den |US:26|alderſtegne Kæmpe udmattes i Polens Moradſer og Ruſlands Ørkner og da tolvte Karl ſank for Frederikſhald , da ſank han, bedækket med dybe Saar, ned paa Sygeleiet. Jeg veed det, ſvenſke Brødre! Kæmpen døde ei af ſine Saar, og naar det gjaldt om at værge ſin Odel, da rørte han ſig kraftelig; men I kunne, I ville ei nægte det, ſyg har han været, ſyg er han end og hans tvende Sødskende ere det ogsaa. Kun eet er Lægemedlet, ſom Menneskeaanden ſeer, at de Sødskende alle nedrive hvert Skillerum, ei Naturen men Tiderne reiſte efter Tidernes Tarv, bo venlig tiſammen i det ene, faderlige Paulun, pleie og opmuntre hinanden til priſelig Idræt, og med Ryg mod Ryg viſe de Fremmede et dobbelt Aaſyn og et dobbelt Sværd. Jeg veed det, Gautur! Du og Din Broder Noreg have stærkere Arme, og tungere falde eders Hug i Sværdelegen paa den faſte Grund, men Bølgerne ſlaa ogsaa mod eders Kyſter, og det maa I vide fra de forbigangne Tider, ſom I og have ſeet i de ſidſte Dage, at Dana, ſom bygger paa de ſvømmende Øer, har ſit rette og hæderlige Hjem paa de ſtolte Snekker. Hjælper da hende at |A:12|værge i Øſt og i Syd og Hun ſkal i eders Spidſe frede Bølgerne.

Sverrigs Mænd! I løftede en Konge fra Tronen, i hvem Vaſaſlægtens Kraft, fra hvilken Aanden var flygtet, havde forſtenet

sig til den blinde Trods, og I kaarede til Tronfølger en Helt, som Danmark elskede og Norrig tilbad, Skjoldungen Kristian. Jeg græd af Glæde, thi jeg troede at se det stærke Blomsterbaand væves, hvormed Norden vilde omslynge sig selv, dristig ilede min Aand forbi Alt, som vilde standse dens Flugt; Pantet tyktes mig givet, og hvorledes de enkelte Knuder skulde løses, saa Baandet blev langt og jævnt og blødt, som det maatte, overlod jeg rolig til ham, som styrer Alt. Paa Julefestens hellige Dag, da Takkesange for Freden som atter sammenknyttede Brødre, stege mod Himlen fra det hele Nord, da kvad jeg med inderlig Forvisning:

Noreg og Gautur og Dana, de tre
Eie een Moder tilsammen,
Hende skal Fremtiden jublende se
Favne de Trende med Gammen.

Kristian faldt, Smertens og Harmens bittre Taarer afløste Glædens, og jeg kunde ikke tie; saa høit jeg mægtede, løftede jeg [|US:27](#) min Røst, for at tolke, [|A:13](#) hvad mit Hjerte følte saa dybt; neppe lød mit Kvad paa Skaanes Sletter eller i Upsals Helligdom, men høie Genlyd af min Sjæls dybeste Toner hørte jeg dønne over Sundet. Skulde jeg vel fare vild, naar jeg troer, at den inderlige Bedrøvelse over den Boldes Fald som udpressede de blodige Taarer, at de høie Smertens Skrig, som gennemryste Sverrigs Kæmpelegeme, at disse vidne om, at de Forhaabninger, I knyttede til Heltens Liv, ei vare ringere, ei mindre stolte, end dem, jeg lønlig nærde i mit Inderste? Dog de falmede, visnede med ham, den herlige Blomst, paa den golde Hede, men, skulle de ei atter spire, skal Døden ei for dem som for ham være en Genvei til kraftigt Liv? I sanke eder atter, for at kaare en vordende Høvding, frit er eders Valg, men ville I end atter prøve paa at opbygge den halv nedbrudte Mur? ville I kaare en Fremmed, som ei forstaae jert Tungemaal, som maa stirre bort fra eder, naar han vil finde sine Frænder og sine Forfædres Grave? Ville I heller have en saadan hvis Børns og Børnebørns Aand neppe kan sammenvokse med eders, end en Drot, hvis Fædre gennem Aarhundrede klædte Nordens Troner, som mindes sine gamle Frænders Bedrifter naar han mindes eders, som [|A:14](#) udenfor Norden eier Intet, der er ham kært og dyrebart; hvis høieste Stolthed det er, at være nordisk Drot, som Hedenolds Herlige vare det.

Da gamle Nor skiftede Landene mellem sine Børn, da fik Gautur Land mellem begge Sødskende og hans Odel Lighed med begges, saa han kunde række den ene Haand til Broderen paa det høie Fjeld og den anden til Søsteren i Dal. Der stande de nu begge og vente ham, thi, troer mig svenske Brødre! I høre gennem mig ei en enkelt Røst, men en forenet Stemme af alle Danmarks og Norrigs Ædle.

Derfor, rækker os Haand, ærlig og trofast som vi byde, og dette Haandslag skal være det sidste Slag i Norden! Ei som om jeg vilde love eder, hvad jeg hverken ønsker eder eller os: evig Fred, thi det er den evige Søvn og den evige Død, ikkun indbyrdes Fred og Samdrægtighed, men mandig Strid mod Havets Uhyre og mod hvert paa Land, som vover at prøve Størke med Nordens Kæmpe. Da skulle ny Bedrifter flette sig i den Hæderkrands vi arvede efter vore Fædre, og Aanden skal oplives til en høiere Kamp paa Videnskabs udstrakte Mark.

[A:15] **[US:28]** Da skal og Goternes kraftige Maal

Atter i Norden genfødes,

Blomsten skal vinde sig kærlig om Staal,

Klippen af Solen oplødes.

Ikke da mægter vel Øst eller Vest

Götalands Kæmpe at fælde,

Mindes han Julens den hellige Fest,

Staar han som Norderlands Fjelde.

[A:16]